

Nina Männymäki

30.5.2022  
SP/FIVA-EI RAJOITETTU  
Julkinen

FIVA/2022/455

Eduskunnan talousvaliokunta

## Asiantuntijalausunto asiasta U 35/2022 vp

### Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle koskien komission ehdotusta EU:n parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta.

Finanssivalvonta toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Finanssivalvonta pitää Euroopan komission ehdotusta uudeksi yritysvastuudirektiiviksi oikeasuuntaisena kehityksenä EU:n kestävästä rahoituksen toimintasuunnitelman toteutumisen kannalta ja kannattaa yleisesti direktiiviehdotuksen tavoitteita. Kestävästä liiketoiminnasta koskevan huolellisuusvelvoitteen tuominen yritysten ohjaus- ja hallinnointikäytäntöjen sääntelyyn selkeyttää kestävästä rahoituksen sääntelykokonaisuutta ja varmistaa yhdenmukaisen toiminnan EU-tasolla.

Finanssivalvonta pitää hyvänä sitä, että direktiiviehdotuksen tavoite lisätä kestävästä toiminnasta koskeva huolellisuusvelvoite yrityksille täydentää myös tiedonantovelvoiteasetuksen (EU/2019/2088) mukaista yritysten raportointivelvoitetta. Asetuksen mukainen tiedonkeruu edellyttää, että yrityksissä otetaan käyttöön prosessit, joilla tunnistetaan haitalliset kestävyysvaikutukset asianmukaisen huolellisuuden toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Finanssivalvonta kannattaa valtioneuvoston kirjelmässä esiin nostettuja seuraavia seikkoja:

- Direktiivi toteutetaan yhteensopivasti muiden asianmukaisen huolellisuuden sääntelyä sisältävien sektorikohtaisten lainsäädäntöehdotusten kanssa.
- Sääntelyn valvonnalla ja eri maiden valvovien viranomaisten yhteistyöllä on olennainen merkitys uuden sääntelyn toimivuuden varmistamisessa.
- On tarpeen selvittää mitä vakuutusyritysten arvoketjuilla tarkoitetaan sijoitustoiminnan arvoketjujen lisäksi.
- Direktiivin soveltamista vakuutusyritysten ja sosiaaliturva-asetusten piiriin kuuluvien eläkelaitosten toimintaan tulisi tarkentaa.

Nina Männynmäki

30.5.2022  
SP/FIVA-EI RAJOITETTU  
Julkinen

FIVA/2022/455

- Sääntelyn tulisi olla riittävän yksiselitteistä
- Direktiiviehdotuksen liitteeseen on koottu ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia ja merkityksellisiä haitallisia ympäristövaikutuksia sääntelevät kansainväliset sopimukset, ja täsmennetty miltä osin niiden velvoitteet tulee huomioida yritystoiminnassa.

Tällä yritys vastuudirektiivillä täydennetään voimassa olevaa muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä (2014/95/EU) ja siihen ehdotettuja muutoksia (ehdotus yritysten kestävyysraportointia koskevaksi direktiiviksi) lisäämällä osalle yrityksiä huolellisuusvelvoite tunnistaa haitallisista ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksista aiheutuneet haitat yrityksen omassa toiminnassa, sen tytäryhtiöissä ja arvoketjussa. Yritysvastuudirektiiviehdotus yhdessä kestävyysraportointia koskevan direktiiviehdotuksen kanssa lisää velvoitteita yrityksille ja niillä on huomattava vaikutus yritysten raportointiin ja valvontaan.

Finanssivalvonta haluaa kiinnittää talousvaliokunnan huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin.

#### Valvonnan järjestäminen

Direktiiviehdotuksen soveltamisala vastaa kestävyysraportointia koskevan direktiiviehdotuksen soveltamisalaa, jossa nykyistä soveltamisalaa laajennetaan merkittävästi suurista listatuista yhtiöistä kaikkiin listattuihin yhtiöihin ja myös suuriin ja keskisuuriin listaamattomiin yrityksiin. Soveltamisala laajenee nykyisestä noin sadasta yrityksestä moninkertaiseksi. Soveltamisalan laajentaminen edellyttää kansallisen valvonnan järjestämistä listaamattomien yritysten kestävyysraportoinnin osalta sekä listayhtiöiden valvontaa koskevan sääntelyn tarkistamista. Finanssivalvonta on tuonut esiin tämän huolensa valvontakentän laajentamisesta lausunnossaan kirjelmään U 29/2021 vp.

Kirjelmässä todetaan, että sääntely edellyttäisi valvontatehtävän antamista ja resursoimista valvontaviranomaiselle. Direktiiviehdotuksessa säädetään valvontaviranomaiselle varsin laajasta toimivallasta. Kirjelmässä todetaan, että Suomessa ei ole olemassa sellaista viranomaista, jonka tehtäviin uusi valvontatehtävä luontevasti istuisi ja että on todennäköistä, että valvontatehtävä olisi tarkoituksenmukaista antaa erikseen perustettavalle uudelle viranomaiselle.

Finanssivalvonta katsoo, että sen valvontakentän laajentaminen nykyisestä listayhtiöiden ja finanssisektorin valvottavien valvonnasta ei olisi tarkoituksenmukaista, mutta niiden osalta Finanssivalvonta voisi toimia kyseisenä valvontaviranomaisena. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että kahden valvontaviranomaisen rakenteessa, yhtenäisten valvontakäytäntöjen ja yhteistyön järjestäminen on ratkaisevan tärkeää. Osaamisen jakaminen kahdelle viranomaiselle erityisosaamista vaativalla teknisellä alalla on myös yksi keskeisistä tekijöistä asiaa selvitettäessä.

Valtioneuvosto myös katsoo, että sääntelyn valvonnalla ja eri maiden valvovien viranomaisten yhteistyöllä on olennainen merkitys uuden

Nina Männynmäki

30.5.2022  
SP/FIVA-EI RAJOITETTU  
Julkinen

FIVA/2022/455

sääntelyn toimivuuden varmistamisessa. Sääntelyn tulee varmistaa yhdenmukaiset täytäntöönpanomallit eri jäsenvaltioiden välillä. Direktiiviehdotuksen mukaan komissio perustaisi Euroopan valvontaviranomaisten verkoston valvonnan, koordinoinnin, tutkinnan ja tietojenvaihdon parantamiseksi, mutta eurooppalaiset valvojille eli ESA:lle ei ole määritelty roolia yritys vastuudirektiivin valvonnassa.

#### Sääntelyn selkeys ja ennustettavuus

Finanssivalvonta kannattaa tarvetta korostaa sääntelyn selkeyttä ja ennustettavuutta sekä sen varmistamista, että kestäväan kehitykseen liittyvä sääntely muodostaa ehjän kokonaisuuden

Sähköisesti allekirjoitettu

FINANSSIVALVONTA

Armi Taipale  
osastopäällikkö

Nina Männynmäki  
johtava asiantuntija